

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА АГРАРНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПРОГНОЗИ

Аграрний сектор України з його базовою складовою, сільським господарством, є системоутворюючим в національній економіці, формує засади збереження суверенності держави – продовольчу та у визначених межах економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки та формує соціально-економічні основи розвитку сільських територій.

Сільське господарство - це одна з провідних галузей економіки України, яка має значні природні конкурентні переваги. Площа сільськогосподарських земель України - найбільша в Європі - 41,5 млн га (70% території країни), з них - 32,5 млн га використовуються для вирощування сільськогосподарських культур.[3]

Розвитку сектору також сприяють близькість основних ринків збуту, транспортна інфраструктура (залізниця, дороги, порти), постійне зростання світового попиту на продовольчі продукти і альтернативну енергетику, а також наявність порівняно дешевих трудових ресурсів.

Окрім стабільного забезпечення населення країни якісним, безпечним, доступним продовольством, аграрний сектор України безперечно спроможний на вагомий внесок у вирішення світової проблеми голоду.

Український аграрний сектор з потенціалом виробництва, що значно перевищує потреби внутрішнього ринку, є ланкою, що з одного боку може стати локомотивом розвитку національної економіки та її ефективної інтеграції в світовий економічний простір, а з іншого – зростання доходів, задіяного в аграрній економіці сільського населення, що складає понад третину всього населення країни, дати мультиплікативний ефект у розвитку інших галузей національної економіки.

Питання розвитку агропромислового комплексу присвячені наукові праці таких вчених, як Ю.Я. Лузан, Ю.О. Лупенко, М.Й. Малік, В.Я. Месель-Веселяк, Б.Й. Пасхавер, П.Т. Саблук, О.М. Шпичак та інших дослідників.

Аграрний сектор України набув нового значення для економіки України в контексті стрімкого зростання обсягів виробництва та експорту протягом останнього десятиліття. Разом з тим внаслідок конфлікту на Донбасі різке падіння промислового виробництва і згорання металургійного експорту зумовило прискорену реструктуризацію економіки України, значно підвищивши значення агросектору у її структурі та експорті. [2].

Незважаючи на певні досягнення в розвитку аграрної сфери, в Україні ще багато питань чекають на вирішення. Для того щоб сільське господарство в нашій країні розвивалося і процвітало потрібні суттєві зміни у ціновій політиці. Сільському господарству потрібні стабільні ціни, орієнтовані на які фермери могли б визначати оптимальний обсяг виробництва продукції. Ціновий механізм повинен стати головною ланкою постреформованого аграрного виробництва.

Ключові проблеми розвитку аграрного сектору економіки України:

- нерівномірність розвитку різних форм господарювання (укладів) при послабленні позицій середньорозмірного виробника ;
- недостатність нормативно-правових засад та відсутність мотивації до кооперації ;
- нестабільні конкурентні позиції вітчизняної сільськогосподарської продукції;
- низькі темпи техніко-технологічного оновлення виробництва;
- ризики збільшення виробничих витрат через зростання зношеності техніки ;
- значні втрати продукції через недосконалість інфраструктури аграрного ринку, логістики зберігання;
- відсутність мотивації виробників до дотримання агроекологічних вимог виробництва;
- обмежена ємність внутрішнього ринку сільськогосподарської продукції та продовольства, обумовлена низькою платоспроможністю населення;
- непоінформованість значної частини сільськогосподарських виробників про кон'юнктуру ринків та умови ведення бізнесу в галузі;
- незавершеність земельної реформи. [1].

Подальше входження до світового економічного простору, посилення процесів глобалізації, лібералізації торгівлі вимагають адаптації до нових та постійно змінних умов, а відповідно – подальшого удосконалення аграрної політики.

Стратегічною метою функціонування агропромислового комплексу України в умовах поширення глобалізації має стати зростання кокурентноспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції й забезпечення продовольчої безпеки держави. [4].

Пріоритетними напрямками розвитку аграрного сектору є:

- впровадження перспективних агротехнологій, а отже підвищення продуктивності виробництва, зниження витрат на одиницю продукції, - зміцнення її конкурентоспроможності;
- поліпшення якості землі та її використання за рахунок впровадження правильних сівозмін, збільшення маси добрив, насамперед органічних;
- боротьба зі шкідниками і хворобами сільськогосподарських культур, що дає змогу зберегти понад 20% вирощеного врожаю;
- проведення комплексу заходів з охорони ґрунтів;
- інтенсифікація сільського господарства шляхом механізації та комп'ютеризації виробництва, хімізації, меліорації, інтенсивного розвитку біотехнології у рослинництві;
- у тваринництві інтенсифікація досягається завдяки використанню досягнень генетики і селекції, поліпшення кормової бази тощо;

- формування високоосвічених професійних кадрів;

- скоротити втрати сільськогосподарської продукції при її збиранні, транспортуванні, зберіганні та переробці.

Перспективами подальших досліджень у напрямі розвитку АПК є вивчення практичних аспектів застосування методів державного регулювання в умовах світової глобалізації, а також вибір пріоритетів аграрної політики з орієнтації на європейську модель життя селян.

Список використаної літератури

1. Лузан Ю.Я. Сучасні проблеми та основні фактори розвитку аграрного сектору України / Ю.Я. Лузан // Економіка АПК. - 2014. - № 6. - С.5-9
2. Пасхавер Б.Й. Сучасний стан продовольчої безпеки / Б.Й. Пасхавер // Економіка АПК. - 2014. - № 4. - С. 5-12
3. Сацик В.І. Якісне економічне зростання в Україні: сучасний стан і шляхи забезпечення [Електронний ресурс] / В.І. Сацик // Ефективна економіка. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=485>
4. Стратегічні напрямки розвитку сільського господарства України на період 2010 року ; за ред. Ю.О. Лупенув, В.Я. Месель -Весесяка. - К. : ННЦ "АЕ", 2014. - 182 с.